

TAALBELEID IN HET KADER VAN HET HORIZONTAAL INTEGRATIEBELEID***Visietekst***

INLEIDING

Deze visietekst formuleert de uitgangspunten voor het ontwikkelen van taalbeleid in het kader van het bredere Vlaamse integratiebeleid¹. De commissie Integratiebeleid heeft deze tekst voorbereid, in uitvoering van het Horizontaal Integratiebeleidsplan 2016-2019. Met deze tekst bepalen we gemeenschappelijke uitgangspunten die we als Vlaamse overheid uitdragen wanneer entiteiten zelf een taalbeleid voeren en wanneer entiteiten taalbeleid stimuleren bij de door hen gesubsidieerde diensten, organisaties en voorzieningen.

We focussen hier op taalbeleid in de context van de aanwezige meertaligheid en talige diversiteit. Het gaat over taalbeleid t.a.v. burgers die Nederlands aan het leren zijn en, meer algemeen, t.a.v. burgers die het Nederlands niet als thuistaal hebben of thuis meerdere talen gebruiken, al dan niet in combinatie met het Nederlands. Deze kinderen, jongeren en volwassenen vormen een diverse groep op vlak van herkomst, opleiding, leeftijd, woonplaats, enz.

Uitgangspunten bij dit taalbeleid zijn (1) dat we Nederlands versterken als gemeenschappelijke taal, (2) dat Nederlands een hefboom is voor participatie en participatie een hefboom is om Nederlands te versterken en (3) dat taal leren een sociaal gedreven proces is en we daarom een krachtige leeromgeving creëren.

Competenties in het Nederlands in al zijn aspecten staan dus centraal in deze visietekst. Uiteraard betekent dit niet dat we de meerwaarde van meertaligheid miskennen. Andere talen kennen en kunnen inzetten – naast het Nederlands – is ontegensprekelijk een troef in een globaliserende samenleving. Het geeft kansen om contacten te leggen met mensen met een verschillende (talige) achtergrond en perspectieven uit te wisselen. De competenties in moderne talen bevorderen maakt echter geen voorwerp uit van deze visietekst.

In de tekst situeren we eerst wat we begrijpen onder taalbeleid binnen een breder integratiebeleid. Vervolgens formuleren we de uitgangspunten die we als Vlaamse overheid hanteren en uitdragen bij een taalbeleid. Daarna gaan we dieper in op taaldrempels, oefenkansen en taalbeleid in organisaties en diensten. Tot slot schetsen we het vervolgtraject van deze tekst.

¹ Wanneer we het verder over 'taalbeleid' hebben, gaat het om taalbeleid in de context van het bredere Vlaamse integratiebeleid. Het Vlaamse integratiebeleid wordt gerealiseerd door alle beleidsdomeinen, zie ook art.4 §1 van het Decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse Integratie- en Inburgeringsbeleid, BS 26.07.2013, 47310.

1. TAALBELEID EN INTEGRATIEBELEID

A. Wat begrijpen we onder taalbeleid?

Taalbeleid is het samenhangend geheel aan acties en maatregelen die maatschappelijke instellingen ondernemen om taaldrempels weg te werken en leerkansen Nederlands te bieden². Taaldrempels zijn situaties waarin de gebruikte taal te moeilijk is voor minstens een van de gesprekspartners om de communicatie te doen slagen. Taalbeleid ontwikkelen en uitvoeren is een opdracht voor organisaties, diensten en voorzieningen, en voor het Vlaamse beleid³. Ook in private organisaties en ondernemingen biedt het ontwikkelen en uitvoeren van een taalbeleid voordelen, zoals een betere en efficiëntere communicatie op de werkvloer.

De Vlaamse overheid maakt eveneens werk van een behoeftedekkend aanbod Nederlands als tweede taal, waar we individuen aanmoedigen en kansen geven om Nederlands te leren⁴. In het onderwijs zetten we in op de Nederlandstalige competenties van alle leerlingen, studenten en cursisten, rekening houdend met de taal of talen die zij van thuis uit mee krijgen. We streven ernaar dat alle lerenden hun talige competenties kunnen inzetten voor communicatie, zelfontplooiing en deelname aan onze geletterde maatschappij⁵.

In deze visietekst focussen we op taalbeleid als onderdeel van het bredere integratiebeleid. Ook vanuit andere invalshoeken (communicatiebeleid, kwaliteitsbeleid, talenonderwijs, internationalisering, geletterdheidsbeleid, armoedebeleid,...) is taal een belangrijk aandachtspunt. Dit wordt hier niet verder uitgewerkt, maar de uitgangspunten uit deze tekst zijn er ook toepasbaar. Taaldrempels wegwerken komt eveneens tegemoet aan de noden van andere burgers, zoals personen die laaggeletterd zijn of personen met een beperking. Uiteindelijk hebben alle burgers baat bij heldere en toegankelijke overheidscommunicatie: een sterk taalbeleid helpt iedereen vooruit.

B. Waarom een taalbeleid?

Vlaanderen is divers. Migratie en internationalisering brengen veel talen met zich mee: de meer dan 105.268 volwassenen die in het jaar 2017 Nederlands als tweede taal volgden in het volwassenenonderwijs, vertegenwoordigen samen 186 landen en 119 verschillende talen⁶. Het aantal inschrijvingen in een cursus Nederlands als tweede taal in het volwassenenonderwijs, gaat sinds 2009 in stijgende lijn⁷.

De talendiversiteit is er ook bij de bevolking die in België opgroeit. Bij de kinderen die in 2017 geboren werden in het Vlaams Gewest, was bij 71% de taal tussen moeder en kind het Nederlands. De meest voorkomende

² "Taalbeleid is een consistent en structureel geheel van maatregelen op organisatieniveau, gericht op het wegwerken van taaldrempels voor anderstaligen enerzijds, en het creëren van maximale taalleerkansen Nederlands voor de anderstalige anderzijds", zie ook art. 43 eerste lid van het Decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse Integratie- en Inburgeringsbeleid, BS 26.07.2013, 47310. Hoewel deze definitie focust op taalbeleid op organisatieniveau, zijn de principes m.b.t. taalbeleid in onderhavige visietekst eveneens van toepassing op beleidsniveau.

³ De Vlaamse overheid en de door haar gesubsidieerde diensten en voorzieningen zijn gebonden aan regelgeving over het gebruik van talen: onder meer art. 30 van de Belgische Grondwet, Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, Wet van 30 juli 1960 houdende de taalregeling in het onderwijs, de Gecoördineerde Wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken en Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie. Zie ook www.taalwetwijzer.be voor meer informatie over de regelgeving en het beknopt overzicht in bijlage.

⁴ Conceptnota aan de Vlaamse Regering betreffende de uitbouw van een slagkrachtig NT2-beleid, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, VR 2016 2503 DOC.0297/1TER.

⁵ In het onderwijs gebruikt men de term 'talenbeleid', om de nadruk te leggen op de meertaligheid van leerlingen en cursisten. Een veel gehanteerde definitie van taalbeleid in het onderwijs is "taalbeleid is de structurele en strategische poging van een schoolteam om de onderwijspraktijk aan te passen aan de taalleerbehoefte van de leerlingen met het oog op het bevorderen van hun algehele ontwikkeling en het verbeteren van hun onderwijsresultaten.", K. Van den Branden, *Handboek taalbeleid basisonderwijs*, 2010.

Naast talige competenties, hebben we ook aandacht voor andere geletterdheidscompetenties (rekenen, werken met grafische gegevens, digitale competenties). Zie ook het Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2017-2024; S. Vanhoorden, C. Pereira en M. Bolhuis, *Iedereen Taalcompetent! Visie op de rol, de positie en de inhoud van het onderwijs Nederlands in de 21ste eeuw*, Algemeen Secretariaat van de Nederlandse Taalunie, Den Haag, 2017; Vlaamse Onderwijsraad, *Advies over taalbeleid hoger onderwijs*, 2017.

⁶ Agentschap Binnenlands Bestuur, Kruispuntbank Inburgering, bewerking Departement Kanselarij en Bestuur. Bij deze cijfers gaat het om het aantal unieke personen dat zich in 2017 minstens eenmaal liet inschrijven voor een opleiding NT2.

⁷ *Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor 2018*, pp 239-240. Cijfers betreffen het aantal inschrijvingen, niet het aantal personen.

andere talen tussen moeder en kind waren Frans (6%), Arabisch (4%), Turks (3%), Tamazight (2%), Roemeens, Pools en Engels (telkens 1%)⁸. Bij de kinderen in het Vlaamse kleuteronderwijs (Vlaanderen en Brussel), heeft 22% van de leerlingen niet het Nederlands als thuistaal. Bij leerlingen in het lager onderwijs is dat 19%, bij leerlingen in het gewoon secundair onderwijs 14% en bij leerlingen in het Deeltijds Beroepsonderwijs 26%⁹.

De survey *Samenleven in Diversiteit* vroeg in 2017 personen van Belgische, Marokkaanse, Turkse, Poolse en Roemeense herkomst onder meer naar hun taalkennis en taalgebruik. Uit de survey blijkt dat het merendeel van de bevolking van Marokkaanse, Turkse, Poolse, Roemeense en Congolese herkomst opgroeide in een taal of talen uit hun herkomstland, al dan niet in combinatie met het Nederlands of andere talen¹⁰. Een groot aandeel personen van Turkse (60%) en Marokkaanse herkomst (67%) spreekt Nederlands met de eigen kinderen, meestal in combinatie met een herkomsttaal. Voor een kleine helft van de personen van Turkse en Marokkaanse herkomst is het Nederlands de best gekende taal. Het onderzoek "De Staat van het Nederlands", dat in 2017 uitkwam, vond dat ook personen die van thuis uit Nederlandstalig zijn, in hun dagelijkse leven vaak verschillende talen gebruiken.¹¹

Tegelijkertijd bleek dat een substantieel aandeel van de in de SID-survey bevroegde personen van buitenlandse herkomst het Nederlands niet of slechts in beperkte mate beheerst. Dat is vaker het geval bij oudere personen dan bij jongere. De personen van Congolese, Marokkaanse, Poolse, Roemeense en Turkse herkomst die zelf niet het Nederlands als beste taal hebben, leerden Nederlands het vaakst op school, via een opleiding of door te praten met Nederlandstaligen. Zij gebruiken het Nederlands in contacten met burens, vrienden en voornamelijk op het werk. Wie een opleiding Nederlands volgde, is daar over het algemeen (zeer) tevreden over¹².

De talendiversiteit weerspiegelt zich ook geografisch: in Brussel worden meer dan 100 talen gesproken en de jongere generatie groeit er steeds vaker op in meertalige gezinnen. Nederlands is in Brussel de derde meest gekende taal, na het Frans en Engels. Nederlands is in Brussel ook een belangrijke onderwijstaal¹³. In de Vlaamse Rand worden meer dan 70 talen gesproken en groeide meer dan 40% van de bevolking op in een gezin waar Nederlands niet de thuistaal was¹⁴. In het Vlaamse Gewest is het Nederlands niet alleen de bestuurstaal en de onderwijstaal, maar blijft het Nederlands ook de meest gedeelde voertaal, zowel op het werk als bij contacten met vrienden en burens.¹⁵

Samen met die groeiende diversiteit is er de evolutie naar een steeds meer complexe en geletterde samenleving: om deel te nemen aan het sociale leven, aan het aanbod van diensten en voorzieningen, aan de arbeidsmarkt of het onderwijs, hebben mensen o.a. geletterdheidsvaardigheden nodig, waarvan taal een belangrijk onderdeel uitmaakt¹⁶.

De toenemende talendiversiteit biedt kansen en brengt uitdagingen met zich mee: we hebben nood aan een gemeenschappelijke taal in een meertalige samenleving. Het verwerven van die gemeenschappelijke taal vraagt tijd. We willen onze organisaties en diensten toegankelijk maken voor alle burgers, ook voor burgers die het

⁸ Website Kind en Gezin "Cijfers en Rapporten – Taal en nationaliteit": <https://www.kindengezin.be/cijfers-en-rapporten/cijfers/taal-en-nationaliteit/>. De cijfers betreffen de taal die de moeder met het kind spreekt. Als dit niet het Nederlands is, betekent dat niet noodzakelijk dat de moeder zelf het Nederlands niet beheerst. De cijfers houden geen rekening met de talen (Nederlands of andere) die de andere gezinsleden met het kind spreken.

⁹ *Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor 2018*, pp 230-232.

¹⁰ *Survey Samenleven in Diversiteit 2017*, pp 146-146.

¹¹ K. Rys, M. van der Meulen, F. Hinskens, F. Van der Gucht, J. De Caluwe, W. Heeringa en M. van der Peet, *De Staat van het Nederlands, onderzoeksrapport*, Nederlandse Taalunie, Meertens Instituut en Universiteit Gent, 2017, p. 27-30.

¹² *Survey Samenleven in Diversiteit 2017*, pp 156-173.

¹³ R. Janssens, *Meertaligheid als cement van de stedelijke samenleving. Een analyse van de Brusselse taalsituatie op basis van Taalbarometer 3*, Brussel, 2013, VUB Press, p 15-16, p 33-47 en p 55-63.

¹⁴ R. Janssens, *Taal en identiteit in de Rand, een analyse van de taalsituatie in de Rand rond Brussel op basis van de Brio-taalbarometer*, Brussel, 2014, VUB Press, p. 25 en p. 34.

¹⁵ Zie ook K. Rys e.a., *De Staat van het Nederlands, onderzoeksrapport*, 2017 voor een beschrijving van het gebruik van het Nederlands in verschillende contexten (contacten met vrienden en familie, contacten in de buurt, contacten op het werk enz.).

¹⁶ Geletterdheid omvat de competenties om informatie te verwerven, te verwerken en gericht te gebruiken. Dit betekent met taal, cijfers en grafische gegevens kunnen omgaan en gebruik kunnen maken van ICT. Geletterd zijn is belangrijk om zelfstandig te functioneren en participeren in de samenleving en nodig om zich persoonlijk te kunnen ontwikkelen en bij te kunnen leren. Zie ook het Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2017-2024.

Nederlands nog niet of in beperkte mate beheersen¹⁷. We willen er niettemin voor zorgen dat alle burgers zo snel mogelijk over de nodige taalcompetenties in het Nederlands beschikken om deel te nemen aan de samenleving en om in dialoog te gaan met medeburgers.

C. Taalbeleid als onderdeel van een breder integratiebeleid

Integratie is een dynamisch en interactief proces met verantwoordelijkheden voor alle individuen, groepen, gemeenschappen en maatschappelijke instellingen. In dit proces staan al deze actoren op een constructieve manier met elkaar in relatie en gaan zij om met migratie en de gevolgen ervan in de samenleving. Zij doen dit vanuit een context van afdwingbare rechten en plichten die inherent zijn aan onze democratische rechtsstaat¹⁸.

Het Vlaamse integratiebeleid is het beleid dat inspeelt op de situaties en dynamieken verbonden met migratie. De overkoepelende doelstellingen van het integratiebeleid zijn (1) de zelfstandige en evenredige participatie van burgers van buitenlandse herkomst, (2) de toegankelijkheid van alle voorzieningen, (3) actief en gedeeld burgerschap van eenieder en (4) het verkrijgen van sociale samenhang. Het integratiebeleid wordt gerealiseerd door alle Vlaamse beleidsdomeinen¹⁹.

Taalbeleid maakt structureel deel uit van dit bredere beleid, maar integratiebeleid kan niet herleid worden tot taalbeleid. Taalbeleid kan alleen renderen wanneer ook aan niet-talige aspecten in het integratiebeleid gewerkt wordt. Nederlands versterken en taaldrempels wegwerken zijn dus een belangrijk onderdeel van dat integratiebeleid, maar gaan samen met het verkleinen van de herkomstkloof²⁰, het versterken van de lokale besturen in het voeren van een lokaal integratiebeleid en het realiseren van een behoeftedekkend individueel vormingsaanbod voor personen van buitenlandse herkomst²¹.

2. UITGANGSPUNTEN VOOR EEN TAALBELEID

Als Vlaamse overheid willen we in alle beleidsdomeinen een taalbeleid voeren en de gesubsidieerde organisaties, diensten en voorzieningen stimuleren om een taalbeleid te voeren. We hanteren daarbij volgende uitgangspunten, in onderlinge samenhang:

A. We versterken Nederlands als gemeenschappelijke taal

In elke maatschappij vormt taal een van de belangrijkste communicatiemiddelen tussen mensen: taal zorgt voor verbinding. Tegelijkertijd is taal een middel voor expressie en zelfontplooiing. Taal is in die zin voor veel mensen ook verbonden met hun individuele en collectieve identiteit(en). Naargelang de context, weegt het ene dan wel het andere aspect door.

Taal is bovendien geen vaststaande structuur, maar voortdurend in beweging. In elke situatie gebruiken we andere taalregisters en -variëteiten: standaardtaal, spreektaal, tussentaal, dialect, ...

Voor wie in Vlaanderen woont, werkt of studeert, is kennis van het Standaardnederlands de absolute prioriteit. We verstaan hieronder het Nederlands dat algemeen bruikbaar is in het publieke domein, dat wil zeggen in alle belangrijke sectoren van het openbare leven, zoals het bestuur, de administratie, de rechtspraak, het onderwijs

¹⁷ We kiezen voor het werkwoord Nederlands 'beheersen' omdat die het best de drie aspecten van taalcompetentie omvat: kennis, vaardigheden en attitude.

¹⁸ Art. 2, 13° van het Decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse Integratie- en Inburgeringsbeleid, BS 26.07.2013, 47310

¹⁹ Art. 4§1 en art. 4§2 van het Decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse Integratie- en Inburgeringsbeleid, BS 26.07.2013, 47310

²⁰ De herkomstkloof wordt berekend als het verschil bij een bepaalde indicator tussen personen van Belgische herkomst en personen van buitenlandse herkomst. Zo is er de herkomstkloof op het vlak van werkzaamheid, op het vlak van schooluitval, enz. In strikte zin is de herkomstkloof (of in het Engels 'ethnic gap') dat deel van het verschil dat bij analyse niet kan verklaard worden door andere onafhankelijke variabelen zoals geslacht, opleidingsniveau, buurt waar men woont, enz.

²¹ Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, Beleidsnota Integratie & Inburgering 2014-2019, VR 2014 2410 MED.0421/14. Deze doelstellingen worden onder meer uitgewerkt in het Horizontaal Integratiebeleidsplan.

en de media. Anders uitgedrukt: het Standaardnederlands is het Nederlands dat algemeen bruikbaar is in contacten met mensen buiten de eigen vertrouwde omgeving (in zogenaamde secundaire relaties).

In onze meertalige maatschappij hebben we in de publieke ruimte nood aan een gemeenschappelijke taal. Dat is in het Vlaams Gewest het Nederlands²². We streven er daarom naar dat iedereen taalcompetent is in het Standaardnederlands en willen iedereen de ruimte bieden om deze talige competenties te ontwikkelen en in te zetten.

B. Nederlands is een hefboom voor maatschappelijke participatie en participatie is een hefboom om Nederlands te leren

In het Vlaams Gewest is het Nederlands de bestuurstaal en de onderwijstaal, in de publieke ruimte is het Nederlands er de gangbare voertaal²³. Daarom is Nederlands een hefboom voor maatschappelijke participatie. Het geeft mensen kansen om deel te nemen en bij te dragen aan het sociale, economische en culturele leven en vergemakkelijkt het gebruik van dienst- en hulpverlening. Nederlands beheersen vormt op zichzelf echter geen garantie voor maatschappelijke participatie, ook andere aspecten spelen een rol.

Nederlands leren en maatschappelijk participeren zijn processen die gelijktijdig verlopen en elkaar versterken: het ene gaat het andere niet vooraf. Opdat mensen Nederlands kunnen leren en oefenen, zorgen we voor voldoende participatiekansen. Door die kansen te creëren, mensen toe te leiden naar participatiemogelijkheden die aansluiten bij hun doelen, interesses en behoeften, door taal- en andere drempels weg te werken, creëren we ook mogelijkheden om Nederlands te oefenen.

C. Taal leren is een sociaal gedreven proces: we creëren een krachtige leeromgeving

De meest efficiënte manier om taal te verwerven is via herhaaldelijke interactie met andere mensen in authentieke en betekenisvolle situaties. Immers: al doende leert men.

In alle contexten waarbinnen iemand Nederlands leert of oefent, zorgen we voor een krachtige leeromgeving: we zorgen voor een veilig leerklimaat, positieve bekrachtiging, een actieve rol voor de lerende, een betekenisvolle situatie waarin de taal gebruikt wordt en een rijk taalaanbod, dat begrijpelijk is maar tegelijkertijd voldoende uitdaging biedt²⁴. Wanneer volwassenen samen met het Nederlands nieuwe inhoud (concepten, vaardigheden,...) aanleren, is een geïntegreerd of gecombineerd leeraanbod veelal aangewezen²⁵.

²² K. Rys e.a., *De Staat van het Nederlands, onderzoeksrapport, ibid.*

²³ Zie ook K. Rys e.a., *De Staat van het Nederlands, onderzoeksrapport*, 2017 voor een beschrijving van het gebruik van het Nederlands in verschillende contexten (contacten met vrienden en familie, contacten in de buurt, contacten op het werk enz.).

²⁴ Zie onder meer Frijns, C. (2017). *Als we 't de kinderen vragen. Het potentieel van productieve interactie voor tweedetaalverwerving vanaf het prille begin* (ongepubliceerd proefschrift). Leuven: KU Leuven.; Frijns, C. & Jaspaert, K. (te verschijnen). Het kwik van de kinderen: over het stimuleren van taal leren in de kleuterklas. In K. Jaspaert & C. Frijns (Red.). *Taal leren. Van kleuters tot volwassenen*. Lannoo Campus; R. Pulinx, J. Drijkoningen, K. Van den Branden en P. Van Avermaet, *Aanzet tot uitwerken van een visietekst taalbeleid van de Vlaamse overheid*, Steunpunt Inburgering en Integratie, 2012

²⁵ In verschillende beleidsdomeinen ontwikkelt de Vlaamse overheid een geïntegreerd aanbod waarbij kinderen en volwassenen Nederlands en andere leerinhouden aanleren: het project Inburgering op maat van laaggeletterde vrouwen met jonge kinderen, VDAB heeft verschillende projecten inzake Nederlands op de werkvloer en werkplekleren met taalondersteuning in kader van het programma Integratie door Werk en maakt akkoorden met de Agentschappen Integratie en Inburgering over gecombineerde trajecten, bij de ondernemersopleidingen van Syntra is taalondersteuning voorzien enz.

3. TAALBELEID UITWERKEN OP MAAT: TAALDREMPELS WEGWERKEN EN LEERKANSEN NEDERLANDS BIEDEN

A. Taaldrempels wegwerken als onderdeel van toegankelijke dienstverlening

Taaldrempels zijn er wanneer het taalgebruik te moeilijk is om de communicatie te doen slagen. We vinden taaldrempels in schriftelijk taalgebruik (brieven, websites, formulieren, reglementen, vacatures, lesmateriaal,...) en in mondelinge communicatie (gesprekken, lezingen, lessen, sollicitaties,...). Taaldrempels duiken ook op wanneer onze verwachtingen over het nodige taalniveau om te participeren niet overeenstemmen met de realiteit.

Alle burgers kunnen in aanraking komen met taaldrempels. Toegang tot overheidsinformatie, tot de arbeidsmarkt, tot financiële voordelen, tot goede gezondheidszorg, tot deelname aan een vrijetijdsaanbod enz. worden belemmerd door te complex taalgebruik. Taaldrempels wegwerken is dus onderdeel van een toegankelijke en kwalitatieve dienstverlening voor alle burgers, ongeacht opleiding, geletterdheid, beperking of thuistaal. Heldere communicatie rendeert ook op de werkvloer: opdrachten en boodschappen worden beter begrepen en misverstanden worden vermeden.

Er zijn veel hulpmiddelen om drempels te verlagen en de taalkloof te overbruggen: afstemmen van de boodschap op de context en het doelpubliek, gebruik van klare taal, visuele ondersteuning, gebruik van contacttalen, sociaal tolken, vertalingen, technologische tools,... Welke werkwijze je inzet, is afhankelijk van het doel en de context van de communicatie en van de ontvangers of gesprekspartners²⁶.

Wanneer er een taalniveau Nederlands nodig is om te kunnen participeren (bv. toelating voor een opleiding of vereiste voor een functie), is het belangrijk dat er op een genuanceerde manier wordt ingeschat om welk niveau het gaat (bv. door opmaak van een taalprofiel voor een functie). We gaan daarbij uit van een noodzakelijk startniveau met ruimte voor groei en niet van een gewenst eindniveau. Het nodige niveau Nederlands is sterk afhankelijk van de context en kan verschillen naargelang het gaat om lezen, spreken, luisteren en schrijven.

B. Leer- en oefenkansen Nederlands bieden

Nederlands kan je leren in een expliciete context: in de klas of school, waar je zeer doelbewust in een lescontext bezig bent met het leren van de taal. Expliciet Nederlands leren kan je ook in een niet-schoolse context: je neemt deel aan een activiteit die er op gericht is je Nederlands te oefenen, bijvoorbeeld een conversatietafel, een taalstage, een taaltandem,... Er is in Vlaanderen een uitgebreid aanbod aan zulke oefenmogelijkheden²⁷. Daarnaast leert men ook taal op impliciete manier: door taal te gebruiken in dagelijkse communicatieve contexten, maak je je een taal eigen. Het expliciete en impliciete leren sluiten best zo nauw mogelijk bij elkaar aan²⁸. Oefenkansen in verschillende contexten in het dagelijkse leven zijn daarom van groot belang om het leerproces Nederlands te bevorderen.

Een gesprek, informatie opzoeken, een document invullen: elk contact in het Nederlands is een mogelijke oefenkans voor iemand die Nederlands leert. Daarin schuilt een opdracht voor bijvoorbeeld verenigingen, gemeenten en eerstelijnsvoorzieningen, maar net zo goed voor individuele burgers. Het is belangrijk dat Nederlandstaligen aan anderstaligen de kans geven om de taal te oefenen, ook al beheersen ze de taal nog niet perfect. Dat kan door zelf duidelijke taal te gebruiken en enkel (tijdelijk) over te schakelen naar andere talen indien de situatie dit vereist.

Een goede oefenkans voldoet aan volgende kenmerken:²⁹

²⁶ Onder meer de Agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel hebben expertise ter zake, in bijlage een overzicht.

²⁷ R. Pulinx en P. De Cuyper, *Vormen van Nederlands leren door volwassenen in Vlaanderen. Een explorerend onderzoek naar aanbod en samenwerking*, Steunpunt Inburgering en Integratie, 2014.

²⁸ Zie onder meer R. Pulinx, J. Drijkoningen, K. Van den Branden en P. Van Avermaet, *Aanzet tot uitwerken van een visietekst taalbeleid van de Vlaamse overheid*, Steunpunt Inburgering en Integratie, 2012

²⁹ Zie onder meer R. Pulinx, J. Drijkoningen, K. Van den Branden en P. Van Avermaet, *Aanzet tot uitwerken van een visietekst taalbeleid van de Vlaamse overheid*, Steunpunt Inburgering en Integratie, 2012

- Het gaat om een authentieke, levensechte taak: het taalgebruik sluit aan bij de ervaringswereld van en heeft betekenis voor de persoon die leert.
- De communicatie is rechtstreeks met een actieve rol voor de persoon die de taal leert: deelname aan een gesprek, zelf een formulier invullen,...
- Er is een veilige omgeving: er is ruimte om fouten te maken, er is waardering voor de persoon die leert, inclusief voor zijn of haar talige achtergrond.
- Het taalgebruik sluit aan bij het taalniveau van de persoon die de taal leert, en biedt daar bovenop voldoende uitdaging. Het taalgebruik is dus niet louter een herhaling van de taal die de persoon al kent, maar ook niet zodanig moeilijk dat de persoon volledig afhaakt.
- Bij rechtstreekse, gesproken communicatie is de rol van de gesprekspartner cruciaal. Hij of zij draagt bij tot een veilige omgeving door geduld te tonen, open te staan voor vragen van de persoon die Nederlands leert, aan te moedigen, te toetsen of alles goed overgekomen is,... enz. De gesprekspartner kan het leerproces ondersteunen door gebaren gebruiken, op zijn of haar uitspraak te letten, begrippen anders te formuleren,... maar bewaakt tegelijkertijd de actieve rol voor de persoon die Nederlands leert. De gesprekspartner neemt het gesprek dus niet over.
- Bij schriftelijke communicatie is klare taal van belang, maar ook goede en overzichtelijk gestructureerde informatie, herkenbare en aansprekende beeldtaal,...

Het is daarbij steeds zoeken naar een evenwicht: enerzijds zorgen voor een goede oefenkans Nederlands en anderzijds het doel van de communicatie bewaken. Als aan dat doel voorbij gegaan wordt, zal ook de oefenkans niet renderen.

C. Een taalbeleid uitwerken

Een taalbeleid is steeds op maat van een organisatie en bestaat uit maatregelen op verschillende niveaus. Het uitwerken van een taalbeleid vergt een proces waarbij alle geledingen van de organisatie gehoord worden³⁰. Een taalbeleid kan starten met een analyse van de werking en van de (beoogde) doelgroep: waarom willen zij deelnemen aan of gebruik maken van de werking, gaat het om hogeschoolden of laaggeschoolden, waar liggen er drempels en hoe kunnen we leerkansen creëren,... In de uitwerking van een taalbeleid liggen er eveneens kansen om drempels te verlagen voor andere doelgroepen, zoals laaggeletterden of personen met een beperking. Taalbeleid is op organisatieniveau een aspect van kwaliteitsvolle dienstverlening, communicatiebeleid en personeelsbeleid.

Voorbeelden van taalmaatregelen zijn: schriftelijke communicatie en websites in klare taal schrijven, taalniveau in toelatingsvoorwaarden voor opleidingen en vacatures objectiveren, taalprofielen opmaken bij functiebeschrijvingen, hulpmiddelen om de taalkloof te overbruggen bekend maken en inoefenen, het gebruik van tekst-naar-spraak, uitwerken van een beslismodel over het inzetten van die hulpmiddelen, bewustmaking van het eigen taalgebruik en welke drempels dat inhoudt, weten hoe en wanneer je een sociaal tolk inzet, inzicht in hoe je van een contactmoment een oefenmoment kan maken, afspraken maken over wanneer een thuis- of contacttaal gebruikt wordt, taalondersteuning bieden bij opleidingen, taalondersteuning aanbieden op de werkvloer, ouders bewust maken hoe ze de taalontwikkeling bij hun kinderen kunnen bevorderen,...

Er zijn in Vlaanderen heel wat organisaties die ondersteuning en expertise bieden (zie bijlage 2).

³⁰ Zie ook www.klaretaalrendeert.be voor meer informatie en tips

VERVOLG

Deze visietekst legt een fundament van gemeenschappelijke uitgangspunten voor een taalbeleid binnen het overheidsbreed integratiebeleid. Op basis hiervan kan elk beleidsdomein gerichte acties formuleren, op niveau van eigen beleid, op organisatieniveau of met betrekking tot de gesubsidieerde organisaties en diensten. Een taalbeleid rendert immers het best wanneer het is uitgewerkt op maat van organisaties, diensten en voorzieningen zelf, met hun specifieke missie.

De beleidsdomeinen kunnen bij de ontwikkeling en uitvoering van deze acties beroep doen op verschillende organisaties die expertise hebben m.b.t. taalbeleid³¹. Vanuit de commissie Integratiebeleid faciliteren we de contacten met deze ondersteunende organisaties. In de overheidsbrede werking zoeken we in dit proces eveneens naar synergiën met initiatieven die taaldrempels verlagen voor andere doelgroepen zoals laaggeletterden en personen met een beperking, vanuit het principe 'heerlijk heldere overheidscommunicatie', zoals opgenomen in het Witboek Bestuur.

De taalsituatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verschilt sociologisch en institutioneel sterk van deze in het Vlaams Gewest. In overleg met de betrokkenen, waaronder de Vlaamse Gemeenschapscommissie, zullen we onderzoeken hoe deze visietekst toepassing kan vinden in het beleid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Ook in de Vlaamse Rand kunnen er, gelet op de bijzondere taalsituatie, specifieke acties genomen worden. Vzw De Rand is daarbij een belangrijke partner

³¹ In de bijlage bij de visietekst is een overzicht van ondersteunende organisaties opgenomen

Bijlage 1: ondersteuning en expertise bij het uitwerken van een taalbeleid

Agentschappen Integratie en Inburgering Huis van het Nederlands Brussel De Agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel bieden procesbegeleiding en inhoudelijke expertise bij het uitwerken van een taalbeleid. De Agentschappen Integratie en Inburgering zorgen daarnaast voor een kwalitatief aanbod sociaal tolken en vertalen (zie verder)	Agentschap Integratie en Inburgering: www.integratie-inburgering.be Atlas, integratie en inburgering in Antwerpen: www.atlas-antwerpen.be IN-Gent, integratie en inburgering in Gent: www.in-gent.be Huis van het Nederlands Brussel: www.huisnederlandsbrussel.be
Vzw De Rand Vzw De Rand ondersteunt oefenkansen Nederlands in de vrije tijd en heeft heel wat materiaal (themaboekjes, tips, een databank met pictogrammen ...) dat je kan helpen bij het wegwerken van taaldrempels.	www.derand.be of https://www.derand.be/nl/taalpromotie/wat
Dienst Diversiteitsbeleid Vlaamse overheid De dienst Diversiteitsbeleid ondersteunt departementen, agentschappen en diensten van de Vlaamse overheid om gelijke kansen en diversiteit binnen de organisatie te realiseren, op vlak van personeelsbeleid en op vlak van dienstverlening. De dienst Diversiteitsbeleid doet een beroep het op Huis van het Nederlands Brussel om Het Facilitair Bedrijf te ondersteunen in het ontwikkelen van een taalbeleid op de werkvloer. De dienst screent vacatures op toegankelijke taal en onderzoekt hoe de drempels die het taalexamen voor ambtenaren met zich meebrengt, weggewerkt kunnen worden.	https://overheid.vlaanderen.be/diversiteitsbeleid
Wablief Wablief is gespecialiseerd in laaggeletterdheid en duidelijke taal. De organisatie biedt trainingen Duidelijk Schrijven aan. Wablief kan ook je teksten herschrijven in duidelijke taal. Wablief geeft daarnaast een eigen krant, boeken en luister-cd's uit. Wablief geeft jaarlijks de Wablief-prijs aan personen, projecten of organisaties die duidelijke taal gebruiken om informatie voor iedereen toegankelijk te maken.	www.wablief.be
Platform Geletterdheid Het Platform Geletterdheid bundelt expertise over geletterdheid verhogen, voor het volwassenenonderwijs, bibliotheken, verenigingen, bedrijven en lokale besturen. Je vindt er onder meer een toolbox met verschillende handleidingen en goede praktijken. De Centra voor Basiseducatie nemen initiatief om te sensibiliseren over geletterdheid en is onder meer medeorganisator van de jaarlijkse Week van de Geletterdheid. Ondersteuningsdienst VOCVO ontwikkelde een toolbox "Geletterdheid op de werkvloer". De Centra kunnen ook lokaal inzetten op begeleiding en ondersteuning van partnerorganisaties die met laaggeletterdheid geconfronteerd worden. Bij de Federatie Basiseducatie vind je meer informatie over de mogelijkheden.	www.platformgeletterdheid.be www.basiseducatie.be www.werkenaangeletterdheid.be
Toemeka	www.toemeka.be

Vzw Toemeka gaat voor een verstaanbare samenleving. De vzw heeft een achtergrond in communicatie met personen met een beperking, maar ontwikkelde veel materiaal over politieke participatie, dat zij bij elke verkiezing actualiseren.	
Team Taaladvies – Vlaamse overheid Het team Taaladvies geeft advies over de Nederlandse taal aan de diensten (departementen, agentschappen,...) van de Vlaamse overheid. Het team verzorgt ook de Taaltelefoon: alle burgers kunnen daar terecht voor vragen over het gebruik van het Nederlands. Het team Taaladvies werkt samen met de Nederlandse Taalunie.	www.taaladvies.net
Taalnet – VRT De VRT krijgt van de Vlaamse overheid de rol van uitdrager van verzorgd, helder en efficiënt taalgebruik. VRT hanteert daarbij het Standaardnederlands, andere variëteiten kunnen ook. De VRT concretiseert dit in het Taalcharter en stemt af met o.m. Taaladvies. Ruud Hendrickx is de taaladviseur bij de VRT.	https://taal.vrt.be/
Taalwetwijzer Wanneer mag je welke taal gebruiken? Taalwetwijzer gidst je door de verschillende Taalwetten, in het bestuur, het onderwijs, het bedrijfsleven en het gerecht.	www.taalwetwijzer.be taalwetwijzer@vlaanderen.be
Vaste Commissie voor Taaltoezicht De Vaste Commissie voor Taaltoezicht houdt toezicht op de Taalwet in Bestuurszaken. VCT geeft ook adviezen bij allerlei vragen over het taalgebruik. Wie in het openbaar bestuur andere talen dan de bestuurstaal wil gebruiken, vraagt best vooraf het advies van de VCT.	http://vct-cpcl.be/ info@vct-cpcl.be
Taalunie De Taalunie is de beleids- en kennisorganisatie voor het Nederlands. Het is een grensoverschrijdende organisatie tussen Vlaanderen, Nederland en Suriname (met samenwerkingsovereenkomsten met Sint-Maarten, Aruba en Curaçao). De Nederlandse Taalunie adviseert het taalbeleid in deze landen, zorgt voor taalinfrastructuur (officiële spelling, grammatica en woordenschat, maar ook advies), en fungeert als denktank voor het onderwijs Nederlands.	www.taalunie.org www.taalunieversum.org www.taaladvies.net www.woordenlijst.org
Centrum voor Taal en Onderwijs Het Centrum voor Taal en Onderwijs is een expertisecentrum voor taalonderwijs. Het voert onderzoek uit naar taalverwerving en taal leren, ontwikkelt didactisch materiaal en biedt coaching en nascholing. CT&O is verbonden aan de KULeuven.	www.cteno.be
Steunpunt Diversiteit en Leren Het Steunpunt Diversiteit en Leren biedt wetenschappelijk onderbouwde ondersteuning m.b.t. omgaan met diversiteit, met een focus op onderwijs. Het Steunpunt voert onderzoek, begeleidt projecten en biedt vorming en opleiding aan over verschillende thema's, waaronder meertaligheid. SDL is verbonden aan de UGent.	http://www.steunpuntdiversiteitenleren.be

Kennisplein.be Kennisplein.be bundelt vanaf 2018 de expertise van de Steunpunten uit de welzijnssector (Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, Steunpunt Expertisenetwerken, Steunpunt Jeugdhulp, Samenlevingsopbouw Vlaanderen en het Vlaams Centrum Schuldenlast). Je vindt er ook de links naar specifieke ondersteunende platformen en organisaties, zoals Pigmentzorg en het Brusselse Steunpunt Cultuursensitieve zorg. Pigmentzorg www.pigmentzorg.be is een digitaal platform voor (toekomstige) hulpverleners uit de sociale sector. Thema is cultuursensitieve zorg. De pigmentzorg-site ambieert een plaats te zijn waar kennis over en ervaring met het werken met mensen met een migratieachtergrond wordt gedeeld over de grenzen van deelsectoren, beroepen en doelgroepen van de sociale sector heen. Naast een toolbox met praktijkvoorbeelden, instrumenten en studies vindt de bezoeker hier een overzicht van interessante sprekers, een vragenforum, een agenda, een blog en een videozone. De werking van Pigmentzorg is ruimer dan 'taal', maar het platform bevat ervaring in communicatie met verschillende doelgroepen.	www.kennisplein.be https://www.pigmentzorg.be/over-ons
---	--

Bijlage 2: sociaal tolk- en vertaaldiensten

	Sociaal tolken			Sociaal Vertalen
	Telefoontolken	Webcamtolken	Tolken ter plaatse	
Agentschap Integratie en Inburgering Dienst Sociaal Tolken en Vertalen www.integratie-inburgering.be STV@integratie-inburgering.be	Voor voorzieningen en lokale besturen in Vlaanderen en (Nederlandstalig) Brussel-Hoofdstad	geen aanbod	Voor voorzieningen en lokale besturen in Vlaanderen, exclusief grondgebied stad Gent en Antwerpen	Voor voorzieningen en lokale besturen in Vlaanderen, exclusief grondgebied stad Gent en Antwerpen
Agentschap Integratie en Inburgering Atlas Dienst sociaal tolken en vertalen www.atlas-antwerpen.be atlas.stv@stad.antwerpen.be	Geen aanbod	Geen aanbod	Voor sociale en openbare voorzieningen en lokale besturen in de stad Antwerpen (Antwerpen + districten)	Informatieve vertalingen en officiële vertalingen. Voor sociale en openbare voorzieningen en lokale besturen in de stad Antwerpen (Antwerpen + districten)
Agentschap Integratie en Inburgering In-Gent Dienst sociaal tolken en vertalen www.in-gent.be tolkaanvragen@in-gent.be vertaalaanvragen@in-gent.be http://aanvragen.in-gent.be	Voor sociale en openbare voorzieningen en lokale besturen in groot-Gent	Voor sociale en openbare voorzieningen en lokale besturen in groot-Gent	Geen aanbod	Informatieve vertalingen en officiële vertalingen. Voor sociale en openbare voorzieningen en lokale besturen in de groot-Gent Vertaalbibliotheek: een website met vertaalde standaarddocumenten
Brussel Onthaal vzw – Sociaal Vertaalbureau info@brusselonthaal.be www.sociaalvertaalbureau.be	Aanvullend aanbod op de Vlaamse Tolkentelefoon met niet gecertificeerde tolken	Geen aanbod	Voor sociale en openbare voorzieningen en lokale besturen in het Brussels Hoofdstedelijk gewest + aanvullend niet gecertificeerd aanbod in Vlaanderen	Informatieve vertalingen. Voor sociale en openbare voorzieningen en lokale besturen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, aanvullend op het aanbod van het Agentschap Integratie en Inburgering
Opleiding en certificering van sociaal tolken en vertalers De opleiding, bijscholing en certificering van sociaal tolken en vertalers wordt georganiseerd door het Agentschap Integratie en Inburgering. De sociaal tolken en vertalers kunnen bij alle bovengenoemde diensten in Vlaanderen en Brussel aan de slag.				

Bijlage 3. Regelgevend kader

Art. 30 Grondwet

“Het gebruik van de in België gesproken talen is vrij; het kan niet worden geregeld dan door de wet en alleen voor handelingen van het openbaar gezag en voor gerechtszaken”

Er is een absolute vrijheid in de private sfeer, maar een relatieve vrijheid in de publieke sfeer. Wanneer het gebruik der talen geregeld wordt door de wet, gaat het over de officiële landstalen (Nederlands, Frans, Duits).

De taalwetten

De federale wetgever heeft in verschillende domeinen het gebruik der talen geregeld. De bekendste domeinen zijn de Taalwetten in Bestuurszaken, Onderwijs, Gerechtszaken en het Bedrijfsleven.

De Taalwet in Bestuurszaken

Hieronder vatten we de algemene principes van de Taalwet in Bestuurszaken samen, voor wat betreft het Vlaams Gewest.

De algemene regel

In het Vlaams Gewest zijn overheden in de regel verplicht om het Nederlands te gebruiken in hun communicatie met burgers³². Maar in een aantal situaties kan de overheid van die basisregel afwijken. Het uitgangspunt blijft wel dat het gebruik van een andere taal niet mag leiden tot een systematische meertaligheid. De streektaal, in Vlaanderen is dat het Nederlands, blijft nog altijd de officiële taal.

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht is de instantie die in heel België toezicht houdt op de naleving van de Taalwet Bestuurszaken³³.

Toepassing bij gesubsidieerde diensten, organisaties en voorzieningen³⁴

De taalwetgeving in bestuurszaken kan van toepassing zijn op “rechtspersonen die concessiehouder zijn van een openbare dienst of die belast zijn met een taak die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet of de openbare machten hun hebben toevertrouwd in het belang van het algemeen³⁵”. Met andere woorden, een private organisatie is onderworpen aan de taalwetgeving indien zij een opdracht vanwege de overheid uitoefent en indien deze opdracht een taak van algemeen belang is.

Het feit dat men als private organisatie subsidies ontvangt (zelfs al is dit het overgrote deel van de inkomsten), betekent nog niet dan men een opdracht uitvoert voor die overheid. Het ontvangen van subsidies is dus niet allesbepalend. Of de bestuurstaalwetgeving al dan niet van toepassing is, hangt af van de graad van betrokkenheid van de overheid. Bepalend hierbij is of de overheid een toezicht uitoefent en bepaalde taken aan de organisatie toebedeelt. Concreet: de organisatie is onderworpen aan de taalwetgeving indien zij een opdracht vanwege de overheid uitoefent en indien deze opdracht een taak van algemeen belang is.

³² Er zijn verschillen in de regelgeving: naargelang het taalgebied, naargelang de categorie van diensten (bv. lokaal bestuur, NMBS, provincie, intercommunale,...) en natuurlijk in de faciliteitengemeenten. Zie ook www.taalwetwijzer.be voor meer details. Hier hebben we het in algemene termen over communicatie van overheden met burgers, in het Vlaams Gewest. We laten de faciliteitengemeenten buiten beschouwing (“het homogeen Nederlandstalig gebied”).

³³ Wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van talen in bestuurszaken, *BS*, 02.08.1966, 7799.

³⁴ Bron: Steunpunt Taalwetwijzer www.taalwetwijzer.be

³⁵ artikel 1 van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken

Nuances opgenomen in de Taalwet

De Taalwet Bestuurszaken voorziet uitzonderingen voor communicatie van lokale overheden met toeristen. De Taalwet laat ook toe dat lokale overheden of gewestelijke diensten³⁶ een andere taal gebruiken in hun communicatie met inwoners uit een ander taalgebied. Denk bijvoorbeeld aan iemand uit Luik die de cultuurdienst van Gent contacteert, of aan contacten met buitenlandse actoren. Dat is het hoffelijkheidsprincipe.

Maar in de wet zelf is geen uitzondering opgenomen voor communicatie met burgers die geen Nederlands kennen.

Uitzonderingen in de praktijk

De Vaste Commissie Taaltoezicht laat in de praktijk toe dat overheden, in beperkte mate, andere talen dan het Nederlands gebruiken om te communiceren met anderstalige burgers. Een te strikte toepassing van de bestuurs taalwet kan immers negatief zijn voor een goede dienstverlening. De Vaste Commissie Taaltoezicht hanteert daarbij volgende voorwaarden:

1. Er is geen systematisch gebruik van andere talen. Het gebruik van een andere taal gebeurt uitzonderlijk of als overgangsmaatregel (d.w.z. tijdelijk) en in beperkte gevallen.
2. Het gebruik van een andere taal wordt verantwoord door een bijzonder doel. Dat is bv. het bevorderen van de integratie, anderstaligen informeren over het bestaan van dienstverlening, verzekeren van de veiligheid.
3. De anderstalige tekst is bestemd voor een specifiek doelpubliek.
4. De andere taal wordt gebruikt naast de voorgeschreven taal (het Nederlands). De anderstalige tekst bevat niet meer of andere informatie dan de originele boodschap. Er wordt bovendien duidelijk vermeld dat de anderstalige tekst een vertaling is uit het Nederlands. Zo is het duidelijk dat iedereen over dezelfde informatie beschikt.

Voor de Vaste Commissie Taaltoezicht is communicatie in het Nederlands dus het uitgangspunt. In bepaalde gevallen kan de overheid, voor een specifiek doelpubliek, wel andere talen gebruiken.

Decreet rechtspositie minderjarigen in de integrale Jeugdhulp³⁷

Art. 12 van dit decreet bepaalt: “De communicatie met de minderjarige verloopt in een voor hem begrijpelijke taal, afgestemd op zijn leeftijd en maturiteit. De Vlaamse Regering bepaalt hoe dit recht wordt nageleefd ten aanzien van anderstalige minderjarigen.”

Verbod van discriminatie o.b.v. taal

De antidiscriminatie wet neemt ‘taal’ op als één van de verboden discriminatiegronden³⁸. Voor andere discriminatiegronden is het Interfederaal Gelijkekansencentrum Unia bevoegd om te bemiddelen en in rechte op te treden. Voor de discriminatiegrond ‘taal’ werd echter geen interfederale instelling aangeduid.

³⁶ Gewestelijke diensten zijn overheden die bevoegd zijn voor meerdere gemeenten, maar niet het hele land: bv. een provinciebestuur of een intercommunale.

³⁷ Decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van minderjarigen in de integrale Jeugdhulp, BS 04.10.2004, 70066

³⁸ Art. 3, Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, B.S. 30.05.2007, 29016

Meer informatie bij het Steunpunt Taalwetwijzer

www.taalwetwijzer.be

Vlaamse overheid – Agentschap Binnenlands Bestuur

Steunpunt Taalwetwijzer

Havenlaan 88, bus 70

1000 Brussel